

Strategický plán rozvoje
Městské knihovny ve Svitavách
na léta 2024 - 2030

Obsah:

Úvod	3
Analytická část	
Historie	5
Současnost	5
Pest analýza	
Politické a legislativní faktory	6
Ekonomické faktory	7
Společenské faktory	8
Služby	9
Fond	10
Technologie	11
Uživatelé	12
Prostory	12
Zaměstnanci	13
Marketing a komunikace	13
SWOT analýza	14
Strategická část	
Pilíře Koncepce rozvoje knihoven ČR	15
Strategický cíl 1 Standardní knihovnické služby	16
Strategický cíl 2 Příjemné a funkční prostředí vybavené moderními technologiemi	17
Strategický cíl 3 Kvalitní nabídka vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit pro všechny generace	18
Strategický cíl 4 Zeefektivnění a posílení marketingu a PR organizace	19
Závěr	20

ÚVOD

Městská knihovna ve Svitavách je dle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (dále jen Knihovní zákon) základní knihovnou s univerzálním fondem, a je příspěvkovou organizací města Svitavy od 1. ledna 2003.

Plní funkci městské knihovny s působností na území města Svitavy a je pověřena Krajskou knihovnou v Pardubicích výkonem regionálních funkcí.

Dle Knihovního zákona zajišťuje veřejné knihovnické a informační služby všem bez rozdílu a bez ohledu na pohlaví, náboženské vyznání, rasovou příslušnost či dosažené vzdělání.

Činnost knihovny je definována taktéž ve zřizovací listině.

Městská knihovna ve Svitavách spolupracuje s širokým spektrem organizací. Samozřejmostí je spolupráce se Střediskem kulturních služeb města Svitavy, které spravuje centrum Fabrika, jehož je knihovna součástí, dále např. s mateřským centrem a klubem seniorů, které se v budově také nachází. Městská knihovna ve Svitavách spolupracuje s centrem denních služeb Světlanka, Městským muzeem a galerií ve Svitavách, se Střediskem volného času Svitavy Tramtáryje. Důležitou cílovou skupinou pro činnost knihovny jsou mateřské a základní školy v regionu, střední školy, škola speciální, či soukromá školka Paperáček. Nově jsou navázány kontakty se Střediskem výchovné péče. Pro potřeby knihovny je důležitá spolupráce i s dalšími neziskovými organizacemi v území (např. Nadace Josefa Plívy).

Regionální funkce

Městská knihovna ve Svitavách je pověřena Krajskou knihovnou v Pardubicích k výkonu tzv. regionálních funkcí. Přímo obsluhuje obvod Svitavy, dále si objednáva služby u šesti profesionálních knihoven (Polička, Litomyšl, Moravská Třebová, Jevíčko, Dolní Újezd, Bystré). Do sítě knihoven patří jedna pověřená knihovna, osm profesionálních knihoven s osmi pobočkami a 96 obecních knihoven. Tzn. že metodicky spravuje celkem 112 knihoven regionu profesionálních i obecních.

Pod svitavskou knihovnu spadá 22 obecních knihoven v obvodu Svitavy a profesionální knihovna ve Březové nad Svitavou. Služby obecním knihovnám zahrnují konzultační činnost, pomoc při revizích a aktualizacích knihovnických fondů, zpracování potřebné dokumentace,

automatizaci knihoven aj.. Významnou součástí regionálních služeb je budování výměnného fondu, z něhož se vytváří a většinou i distribuují výměnné soubory knih. Převážně díky tomu se i do malých knihoven dostávají knižní novinky. Obecní knihovny pracují v regionálním automatizovaném knihovním systému, který Městská knihovna ve Svitavách spravuje.

Část analytická obsahuje historii, současnost, PEST analýzu a SWOT analýzu, které řeší oblasti knihovny z hlediska vlivu vnějšího prostředí, vnitřních faktorů, příležitostí a rizik. Strategická část obsahuje vizi rozvoje do roku 2030 v návaznosti na Koncepti rozvoje knihoven ČR a věnuje se opatřením a aktivitám nezbytných pro rozvoj knihovny.

POSLÁNÍ

Knihovna je přívětivým místem pro setkávání, vzdělávání, sdílení. Rozvíjí lásku k literatuře.

ANALYTICKÁ ČÁST

Historie

Počátek veřejného knihovnictví ve Svitavách se datuje od roku 1892, kdy svitavský mecenáš Valentin Oswald Ottendorfer nechal postavit nákladem 170 tisíc zlatých lidovou knihovnu. Vlastnila 22 tisíc svazků a byla nejmodernější německou knihovnou na Moravě. Knihovna měla také čítárnu a velký sál, kde se pořádaly přednášky a koncerty. Činnost knihovny ovlivňovala politická situace a společenské změny. Po 2. světové válce byla vyřazena nacistická literatura a německé knihy předány Okresnímu archivu ve Svitavách. Knihovna byla doplňována převážně českými díly. Na seznamech zakázaných autorů se jen měnila jména autorů a jejich díla byla vyřazována. V roce 1969 byla dokončena přístavba budovy muzea a knihovna přestěhována do přízemí tohoto objektu. V sedmdesátých letech se začal budovat střediskový systém. K 1. lednu 1982 došlo k centralizaci všech knihoven okresu pod Okresní knihovnu Svitavy. V souvislosti se zrušením okresních úřadů změnila knihovna k 1. lednu 2003 zřizovatele a stala se příspěvkovou organizací města s názvem **Městská knihovna ve Svitavách**. Rostoucí fond knihovny a zvýšené nároky na prostorové vybavení při zavádění informačních a komunikačních technologií vedlo k tomu, že nový zřizovatel začal adekvátní umístění knihovny řešit. Vznikl projekt **Multifunkčního vzdělávacího, komunitního a kulturního centra Fabrika**. V květnu roku 2008 byla knihovna přestěhována do zrekonstruované bývalé továrny Vigona na adrese Wolkerova alej 92/18.

Současnost

Městská knihovna ve Svitavách získala nadčasové prostory, ale tím, že je součástí kulturního centra Fabrika, má specifické postavení. Vzhledem k měnící se době se mění i požadavky a potřeby uživatelů, a tím pádem i požadavky na prostory knihovny. Před téměř 20 lety, kdy se rozhodlo o stěhování knihovny, se stále přihlíželo ke knihovně jako k prostoru, kde je nejdůležitější sbírání a uchovávání dokumentů, a přihlíželo se také k rozmachu automatizace a zavedení internetu. V současné době, kdy zájem o tištěné dokumenty klesá, knihovna hledá jiné cesty, jak oslovit potenciální uživatele. Kromě své tradiční služby jako je půjčování dokumentů se knihovny stávají místem vzdělávání a setkávání.

Svitavská knihovna, potažmo celá Fabrika, je typickým příkladem toho, jak se vše rychle vyvíjí. S přihlédnutím k tomu, že knihovna může využívat učebny, aulu i veškeré zázemí

v budově, byla knihovna koncipována jako prostor pro půjčování knih se studijními místy a menším prostorem v dětském oddělení na pořádání akcí. Se zvyšujícím se zájmem ze strany škol o nabízené vzdělávací programy knihovny se ukázalo, že prostor na dětském oddělení je nedostačující. Součástí projektu Fabrika bylo otevření internetové kavárny. Vzhledem k tomu, že v knihovně je přístup k internetu zdarma, brzy se vyhodnotilo, že internetová kavárna je neudržitelná. Došlo k propojení dětského oddělení a bývalé kavárny. Zvýšila se tak hodnota knihovny, neboť se rozšířily její možnosti i služby.

Jestliže dříve bylo zásadní zprostředkovat lidem přístup k informacím, dnes se posiluje role knihovny jako průvodce celoživotním vzděláním, jehož součástí je potřeba informace ověřovat.

Veřejné knihovny naší velikosti nejsou sbírkami knih, nemají archivní funkci. Prostory knihovny se v současné době navrhuje především pro uživatele, nikoli pro knihy (přestože výpůjční služby jsou jedinečnou funkcí knihovny). Také k tomu se v minulých letech již přihlíželo a v oddělení pro dospělé čtenáře došlo k odstranění dvou regálů a byl vytvořen odpočinkový prostor. Mění se také funkce studovny - dříve místo, kde uživatelé využívali především internet je teď místem spíše studijním či pracovním (uživatelé chodí s vlastními přístroji).

Strategický dokument zohledňuje okolnosti, které ovlivňují činnost knihovny a vyžadují i jiné kompetence od pracovníků knihovny.

PEST analýza

Politické a legislativní faktory

Legislativně jsou české knihovny zakotveny ve speciálním zákoně (č. 257/2001 Sb.), který knihovny definuje jako zařízení, v němž jsou způsobem zaručujícím rovný přístup všem bez rozdílu poskytované veřejné knihovnické a informační služby jím vymezené. Na základě tohoto zákona je Městská knihovna ve Svitavách zřízena jako základní knihovna s univerzálním fondem. Je pověřena výkonem regionálních funkcí a poskytuje metodickou podporu profesionálním i neprofesionálním knihovnám v regionu Svitavy. Z daného zákona také vyplývá, že knihovna poskytuje kromě knihovnických a informačních činností také činnost vzdělávací.

„Vzdělávací činnost není v knihovním zákoně blíže specifikována zejména v oblasti podpory jednotlivých typů gramotností (čtenářská, digitální, mediální). Jedná se o důsledek

kompetenčního zákona, který oblast vzdělávání primárně určil do gesce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Následkem toho pak s knihovnami nepočítají ekonomicky významné programy na podporu vzdělávání a objevují se také pochybnosti, zda lze knihovny vnímat jako vzdělávací instituce.“¹

Díky Memorandu o meziresortní spolupráci, kterou podepsalo v roce 2021 Ministerstvo kultury ČR a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, se počítá se spoluprací knihoven a dalších kulturních a paměťových institucí a se školami a školskými zařízeními v oblasti kulturního povědomí a čtenářské, informační a mediální gramotnosti.

V oblasti vzdělávání působí knihovna jako partner a podpora pro všechny typy škol, které se nachází v regionu Svitavska. Spolupráce mezi mateřskými a základními školami (včetně speciální) a knihovnou je na velmi dobré úrovni již v současnosti. Primárně je knihovněm přisuzována kulturní funkce, vzdělávací role knihoven bývá chápána veřejností často pouze jako podpora čtenářství, zejména dětského. Obecně jsou knihovny vnímány jako zástupci neformálního vzdělávání.

Zásadní bylo pro činnost knihovny navázání spolupráce s Místní akční skupinou Svitava z.s. (MAS), potažmo s Místním akčním plánem vzdělávání (MAP ORP Svitavy). Knihovna se stala součástí projektu, kde byla podpora čtenářské gramotnosti jedním z hlavních cílů. Podařilo se zrealizovat spoustu aktivit, z toho některé fungují dodnes (pravidelné kluby), a vybavit knihovnu moderními technologiemi (virtuální realita).

Nedaří se navázat intenzivnější spolupráce se středními školami.

Činnost knihovny je dále významným způsobem ovlivňována také dalšími zákony. Jedná se zejména o předpisy z oblasti autorského práva, GDPR (Obecné nařízení o ochraně osobních údajů), hospodaření a další.

Ekonomické faktory

Městská knihovna ve Svitavách je příspěvková organizace města, je zřízena jako nezisková a nekomerční organizace, tzn. ekonomicky je závislá na příspěvku zřizovatele. Přidělený rozpočet pokrývá náklady na provoz, mzdy a nákup knihovního fondu. Knihovna využívá pro svoji činnost také dotačních programů Ministerstva kultury ČR, zejména program VISK 3 (Veřejné informační služby knihoven, podprogram 3 - Informační centra veřejných knihoven),

¹ [Konceptce rozvoje knihoven České republiky na léta 2021-2027 s výhledem do roku 2030](#)

kteřý slouží pro financování IT technologií, a Knihovna 21. století, který je určen pro financování kulturních aktivit.

Vzdělávací programy pro školy a školky realizované pracovníky knihovny jsou zdarma. Akce s externím lektorem, popř. vzdělávací cykly mohou být zpoplatněny.

Územní dimenzi podporuje Pardubický kraj, který knihovně každoročně přiděluje dotaci na činnosti spojenou s výkonem regionálních funkcí.

Společenské faktory

V České republice jsou knihovny stále vnímány pouze jako půjčovny knih. Svitavská knihovna není výjimkou. Průzkum spokojenosti realizovaný v roce 2023 ukázal, že 88% uživatelů navštěvuje knihovnu kvůli výpůjčním službám. Zároveň se ale ukázalo, že uživatelé neví o existenci ostatních služeb knihovny (např. donášková služba, přístup do digitální knihovny atd.). Navíc povědomí veřejnosti o práci v knihovně je ten, že knihovník je člověk, který sedí za pultem a načítá knihy. Knihovna však nabízí širokou škálu činností a služeb – prostor pro smysluplné trávení volného času či vzdělávací a kulturní aktivity pro školy i veřejnost. Všechny tyto činnosti vyžadují kompetentní pracovníky knihovny. Obraz knihovny jako půjčovny knih již není v moderní společnosti udržitelný a neodpovídá realitě.

Činnost knihovny ovlivňují i demografické údaje – dochází k odlivu mladých lidí do větších měst a stejně jako v celé České republice stárne i populace ve Svitavách. Zvyšuje se počet seniorů ve společnosti, taktéž přibývá lidí ohrožených chudobou. „Vlivem politických a společenských událostí dochází k názorové polarizaci společnosti, nárůstu nesnášenlivosti a nenávistným projevům a důsledkem toho přijímání dezinformací. Veškeré tyto společenské změny a trendy představují pro knihovnu příležitost jako pro platformu k diskuzi, rovného přístupu k informacím a také k digitálním technologiím. Knihovny podporují setkávání, mezigenerační dialog, poskytují informace a jsou přístupné všem lidem bez rozdílu.“²

² [Konceptce rozvoje knihoven České republiky na léta 2021-2027 s výhledem do roku 2030](#)

Služby

Poskytování knihovnických a informačních služeb je na základě Knihovního zákona bezplatné. Je tak zaručen rovný přístup k uživatelům knihovny.

Hlavní činností organizace je poskytovat knihovnické a informační služby, kulturní a vzdělávací služby, vydávání publikací apod.

Městská knihovna ve Svitavách má standardně otevřeno v pracovní dny od pondělí do soboty celkem 45 hodin, a splňuje tak kritérium uvedené v dokumentu Standard pro dobrou knihovnu³. Služby poskytuje v současné době 24 hodin denně, neboť disponuje výdejním boxem na knihy (čtenář si knihu objedná a kdykoli vyzvedne) a návratovým boxem.

Knihovna poskytuje následující služby:

- výpůjční služby (knihy, denní tisk, časopisy, audioknihy, společenské hry, didaktické pomůcky, e-knihy, čtečky, zvukové knihy pro nevidomé, CD přehrávač)
- meziknihovní výpůjční služba
- donášková služba
- přístup k internetu, wifi připojení v celé knihovně
- kopírování, tisk, skenování, laminování
- přístup do digitální knihovny (DNNT – Díla nedostupná na trhu)
- přístup do databáze médií Anopress
- informační služby
- služba Ptejte se knihovny
- výdejní a návratový box
- obalování
- databáze Osobnosti regionu
- možnost dát si kávu
- prostor pro setkávání, relaxaci a studium
- vzdělávací prostor

Zájem o klasické výpůjční služby (knihy, časopisy) klesá. Naopak se zvyšuje se zájem o půjčování e-knih.

³ [Standard pro dobrý knihovní fond](#)

Fond

Stav fondu svitavské knihovny k 31. 12. 2022 je **64 370 knihovních jednotek**.

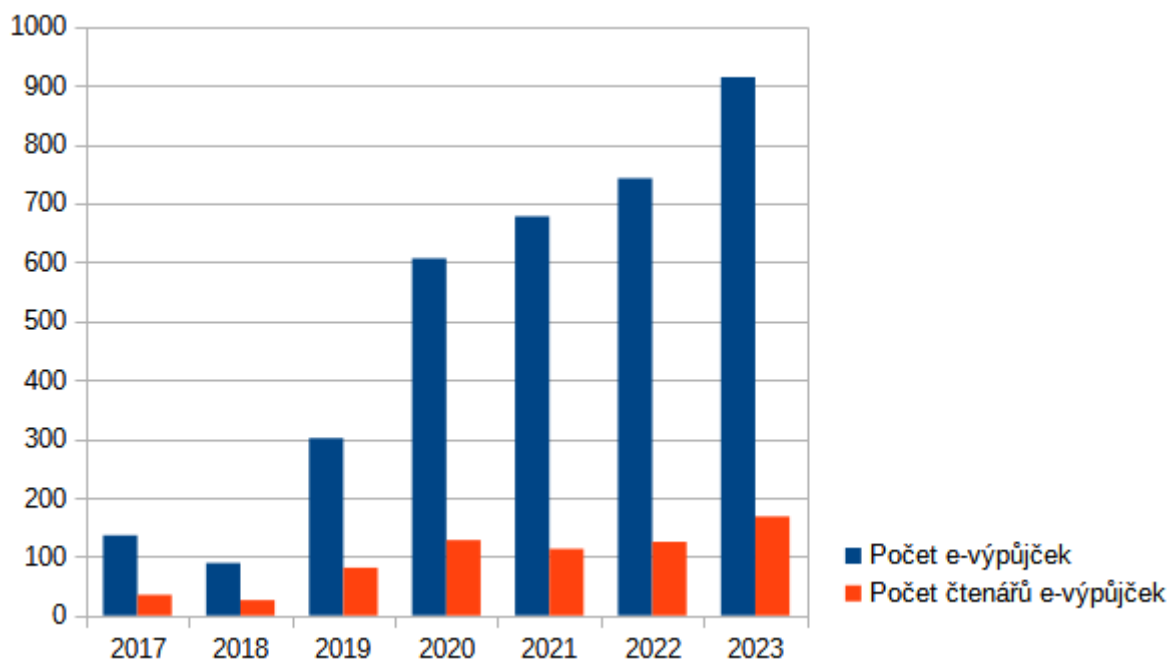
Z toho 90% fondu je ve volném výběru. K dispozici jsou tři menší sklady (jeden na naučnou literaturu, dva na krásnou literaturu). Do skladu se dává v současné době tzv. klasická literatura, starší díla žádaných autorů, duplicity apod.

Dle Standardu pro dobrý knihovní fond by knihovna velikosti Svitav měla mít fond o velikosti max. 50 000 knihovních jednotek. Na redukci fondu se systematicky pracuje, stále se ve fondu nachází knihy zastaralé. Vyřazování dokumentů je práce systematická. Daří se udržovat rovnováhu mezi nově získanými přírůstky a úbytky zastaralých a nevyužívaných dokumentů (Standard pro dobrý fond). Při vyřazování se využívá Zlatý fond literatury, ověřuje se tržní hodnota knihy, frekvence půjčení, hodnocení.

S přihlédnutím k rozpočtu knihovny a zvyšující se ceně knih se musí důkladně vybírat, co se koupí z nabízené produkce mezi komerčními tituly a tituly nemainstreamové literatury. V současné době je přidělený příspěvek na nákup knihovního fondu uspokojivý.

Zahraniční literatura je doplňována prostřednictvím projektu Ministerstva kultury ČR Cizojazyčná literatura (<https://www.mzk.cz/cizojazyčna-literatura>), nekomerční tituly z domácí produkce pak v rámci projektu Česká knihovna (<https://www.mzk.cz/pro-knihovny/ceska-knihovna>).

Současnou akvizici ovlivňuje rostoucí obliba e-knih. V době covidu se čtení e-knih rozšířilo a čtenáři, kteří si na tuto formu zvykli, čtou e-knihy nadále.

Taktéž roste obliba jiných typů knihovních jednotek, jako jsou stolní hry, didaktické pomůcky.

Městská knihovna ve Svitavách jako pověřená knihovna v rámci regionálních funkcí nakupuje také knihy do výměnných souborů, které cirkulují po knihovnách regionu.

Technologie

Knihovna zajišťuje přístup k informačním zdrojům a poskytuje bezplatný přístup k internetu, neboť kvalitní připojení je základní podmínkou pro rozšíření digitálních služeb knihoven. Městská knihovna ve Svitavách je připojena k metropolitní síti.

Knihovna reaguje na rozvoj technologií, nabízí např. virtuální realitu, didaktické pomůcky a různé hry na podporu algoritmického myšlení, dále dotykový displej s úkoly vytvořenými na základě knih svitavského autora Martina Sodomky. Je dojednána spolupráce s firmou Průša na dodání 3D tiskárny.

Rok	vypůjčky	registrovaní čtenáři	do 15ti let	kulturní a vzdělávací akce	počet návštěvníků akcí	celkový počet návštěvníků
2014	150127	2743	871	311	7215	94987
2015	128142	2682	851	359	7725	103902
2016	120575	2589	803	383	8805	125979
2017	117870	2901	896	387	10023	114757
2018	108644	2863	846	443	9438	112176
2019	99769	2794	864	833	8272	107019
2020	87231	2432	694	197	2896	78208
2021	81501	2037	530	168	3924	86795
2022	92156	2463	777	362	6437	93304
2023	89034	2525	790	369	8474	98591

Uživatelé

Vedle poskytování základních služeb je nutné zdůraznit individuální a empatický přístup zaměstnanců knihovny ke čtenáři po stránce profesionální (pomoc s výběrem knih, vyhledávání informací, poradenství apod.) i lidské.

V současné době je úkolem knihovny přivést zpátky do knihovny uživatele, jejichž počet v době pandemie covidu zákonitě poklesl (uzavření knihovny, absence akcí) a přihlížet ke změně návyků (poptávka po online službách). Přidanou hodnotou je skutečnost, že uživatelé knihovny nemusí být nutně registrovanými čtenáři. Knihovna se stává tzv. třetím místem, kde lidé mohou trávit čas mimo práci a domov⁴.

Prostory

Městská knihovna ve Svitavách sídlí od roku 2008 v Multifunkčním centru Fabrika. Výhodou je, že se výpůjční prostory i studovna nachází na jednom patře a že oddělení pro dospělé čtenáře sousedí s dětským oddělením. V případě, že čtenář přijde v době, kdy je na dětském oddělení zavřeno (což jsou kromě středy všechna dopoledne, a to z důvodu konání vzdělávacích programů), je obslužen pracovníky dospělého oddělení. Studovna se nachází až na konci knihovny, tzn. návštěvník musí projít celou knihovnou. Původní funkce studovny (čtenáři denního tisku, přístup k internetu) už upadá, stává se místem, kam se návštěvníci chodí učit či pracovat. Byla vybavena projektorem a konají se zde i akce pro školy. K dětskému oddělení přináleží bar, kde probíhají programy pro školy a komornější aktivity pro veřejnost, dále virtuální realita, digi odpoledne. Prostor je vždy třeba upravit dle potřeb. Výhodou je, že kromě vstupu z dětského oddělení má i samostatný vchod. Naopak nevýhodou jsou omezené prostory v budově Fabriky, kdy se knihovna dostala na limit své činnosti.

Ve výhledu je úprava prostor baru pro volnočasové aktivity, který umožní rozvoj činností organizace. Dále se počítá se zavedením samoobslužného půjčování a vracení dokumentů a s úpravou vstupních prostor knihovny.

⁴ [Knihovna jako místo setkávání - "the third place"](#)

Zaměstnanci

Aktuální personální stav čítá 13 pracovníků. Zaměstnancům se zvyšují nároky na jejich digitální kompetence (např. virtuální realita, digi odpoledne, vzdělávání pro seniory).

Marketing a komunikace

„Knihovny jsou dlouhodobě a z historických důvodů prezentovány jako správci kulturního a znalostního bohatství národa i celé civilizace. Této úloze byla také dlouhodobě podřízena jejich komunikace vůči veřejnosti i zřizovatelům. V současnosti knihovny usilují o změnu tohoto zúženého pohledu. To neznamená, že by se tyto tradiční funkce knihoven vyčerpaly. Knihovny ve veřejné komunikaci málo akcentují svou vzdělávací roli, z historických důvodů se často prezentují především jako kulturní instituce. Tomu odpovídá i očekávání veřejnosti a to, že někteří provozovatelé knihoven považují přímé vzdělávací aktivity jako kurzy, semináře, workshopy a přednášky pro veřejnost spíše za nadstavbovou činnost. Knihovny zatím nedostatečně vysvětlují svou úlohu v měnící se společnosti.“⁵

⁵ [Koncepte rozvoje knihoven ČR v letech 2021-2027 s výhledem do roku 2030](#)

Městská knihovna ve Svitavách má webové stránky (www.booksy.cz), Facebook (www.facebook.com/knihovnasvitavy), Instagram (@knihovnasvitavy). Činnost knihovny je prezentována ve zpravodaji Naše město vydávaném každý měsíc ve Svitavách. Nabídka vzdělávacích programů je prostřednictvím emailové komunikace zasílána do spádových škol.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Knihovna v centru města – dobrá dostupnost Moderní a kreativní prostředí Bezbariérovost budovy i prostor Spolupráce s MŠ a ZŠ Kvalitní fond Online služby (digitální knihovna, platební brána, výdejní box)</p>	<p>Přetrvávající vnímání knihovny pouze jako půjčovny knih Obecně malé povědomí o činnosti knihovny mezi veřejností Chybí prostor a cílené aktivity pro náctileté Nedostatečná propagace služeb a fondu knihovny</p>
Příležitosti	Hrozby
<p>Knihovna jako bezpečný prostor pro všechny cílové skupiny Knihovna jako místo setkávání Knihovna jako místo celoživotního vzdělávání Prohloubení spolupráce s ostatními organizacemi ve městě</p>	<p>Konkurence volnočasových a kulturních aktivit Pokles zájmu o tradiční služby knihovny (půjčování tištěných knih) Stárnoucí uživatelé Omezené prostory knihovny</p>

STRATEGICKÁ ČÁST (STRATEGICKÝ PLÁN KNIHOVNY)

Strategická část koncepce rozvoje Městské knihovny ve Svitavách na léta 2024-2030 je dokument, který koreluje s Koncepcí rozvoje knihoven v České republice a Koncepcí rozvoje regionálních funkcí knihoven v Pardubickém kraji na léta 2020–2024. Jejím cílem je vytyčit v souladu s celorepublikovými trendy a s podporou zřizovatele, města Svitavy, základní směřování svitavské knihovny.

Pilíře Koncepce rozvoje knihoven ČR

V souladu s celorepublikovou koncepcí jsou vizí knihovny tři tematické pilíře.

Knihovna jako pilíř občanské společnosti a přirozené centrum komunit

V rámci prvního pilíře budou plánovány a podporovány aktivity směřující k rozvoji potenciálu knihovny jako komunitního centra včetně adekvátního prostorového, technologického, materiálního a personálního zajištění.

Knihovna jako vzdělávací a vzdělanost podporující instituce.

V rámci druhého pilíře budou plánovány a podporovány aktivity k posílení vzdělávací funkce knihovny (podpora čtenářství, práce s informacemi, celoživotní vzdělání) a kooperace s jinými vzdělávacími institucemi v městě a regionu.

Knihovna jako správce kulturního a znalostního bohatství

V rámci třetího pilíře budou plánovány a podporovány aktivity, které umožňují zprostředkování kulturního a vědeckého bohatství v analogové i digitální podobě všem uživatelům s důrazem na regionální bohatství.

K tomu, aby bylo možné všechny tři pilíře naplnit, je zapotřebí

1. standardní knihovnické služby
2. příjemné a funkční prostředí vybavené moderními technologiemi
3. kvalitní nabídka vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit pro všechny generace
4. zefektivnění a posílení marketingu a PR organizace

Strategický cíl 1: Standardní knihovnické služby

Cílem je nabízet kvalitní knihovnické služby a aplikovat do provozu moderní trendy, které budou zajišťovat motivovaní a proaktivní zaměstnanci.

Specifický cíl 1.1 Budování kvalitního fondu

Záměrem specifického cíle je systematicky a odborně budovat fond knihovny s přihlédnutím k požadavkům čtenářů. Zajistit volně dostupný výběr s minimálními skladovými zásobami, čímž se posílí jeho cirkulace.

Opatření 1.1.1. Zajistit dostatek finančních prostředků na nákup fondu s přihlédnutím ke zvyšující se ceně knih i ostatních dokumentů (didaktické pomůcky, stolní hry apod.)

- vytvoření akviziční politiky na nákup fondu
- zapojit se do dotačních programů
- nadále využívat projektů Česká knihovna a Cizojazyčná literatura

Opatření 1.1.2 Věnovat pozornost knihovnímu fondu

- prořídit stávající fond a odepsat zastaralé tituly, přiblížit se doporučené hranici 2-3 tituly na počet obyvatel
- zajišťovat požadavky čtenářů, kterým nelze vyhovět z vlastního fondu, prostřednictvím jiných knihoven

Specifický cíl 1.2 Rozvíjet poskytované služby v souladu s aktuálními trendy v oblasti knihovnictví

Záměrem specifického cíle je nabídnout služby, které reflektují dobu a přizpůsobit je poptávce uživatelů.

Opatření 1.2.1. Aktuální trend – e-výpůjčky

- nadále poskytovat půjčování e-knih,
- zavést půjčování e-audioknih (reagovat na možnosti, které poskytují dodavatelé e-dokumentů)

- ve spolupráci s dodavatelem knihovního systému umožnit za poplatek půjčování více e-dokumentů nad rámec bezplatného půjčování

Opatření 1.2.2. Rozvoj digitálních služeb knihovny

- propagovat možnost platit on-line přes platební bránu a službu výdejní box
- aktivně nabízet službu DNNT – Díla nedostupná na trhu
- digitalizace regionálních dokumentů

Specifický cíl 1.3 Spokojení a motivování zaměstnanci

Záměrem specifického cíle je zlepšit motivaci pracovníků, klást důraz na jejich odborný a osobní rozvoj, pečovat o zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců.

Opatření 1.3.1 Motivovat zaměstnance a vedení k sebevzdělávání a zjišťovat jejich potřeby

- zajistit dostatečné finanční prostředky na vzdělávání zaměstnanců
- pravidelné a systematické hodnocení pracovního výkonu zaměstnanců
- průběžně zjišťovat spokojenost zaměstnanců a získávat zpětnou vazbu

Strategický cíl 2: Příjemné a funkční prostředí vybavené moderními technologiemi

Knihovna disponuje příjemným a estetickým prostředím a moderními službami.

Specifický cíl 2.1. Kultivovat, zútulňovat a přizpůsobovat prostředí službám

Záměrem je poskytnout uživatelům prostor, kde se budou cítit komfortně a kde budou rádi trávit čas, a nabídnout služby využívající moderní technologie.

Opatření 2.1.1 Zestetičnit prostředí

- odstranění vizuálního smogu (pořídit displej – propagace na jednom místě)
- pořídit stojánky na výstavky a na propagační materiály
- provzdušnit prostor odstraněním regálu

Opatření 2.1.2. Investiční záměry pro zkvalitnění služeb

- upravit bar na volnočasový prostor
- upravit prostor u vstupu do knihovny (obnovit výpůjční pult)
- udržet stávající zmodernizované prostory

Opatření 2.1.3 Moderní technologické vybavení

- pravidelně obnovovat technické vybavení
- pořídit samoobslužný pult
- vyhodnotit a případně pořídit technologii RFID
- pořídit 3D tiskárnu na volnočasové aktivity i pro potřeby knihovny

Strategický cíl 3: Kvalitní nabídka vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit pro všechny generace

Knihovna podporuje vzdělávání. Je místem setkávání, debatování, celoživotního neformálního vzdělávání i vzájemného poznávání.

Specifický cíl 3.1. Podpora čtenářství

Jedním z hlavních cílů činnosti knihovny je podpora předčtenářské a čtenářské gramotnosti a práce s informacemi.

Opatření 3.1.1. Prohlubovat spolupráci se školskými organizacemi

- aktivně nabízet vzdělávací programy pro školky a školy včetně speciální
- zjišťovat potřeby pedagogů a škol
- navázat spolupráci se středními školami

Specifický cíl 3.2 Vzdělávací, volnočasové, komunitní a kulturní aktivity

Knihovna nabízí volnočasové a vzdělávací aktivity pro všechny věkové skupiny. Podporuje dialog a soudržnost ve společnosti, reaguje na aktuální témata, zaměřuje se na práci s informacemi, rozvíjí kritické myšlení.

Opatření 3.2.1. Rozvíjet možnosti trávení volného času tematickými aktivitami

- zjišťovat zájem a potřeby komunity a uživatelů o vzdělávací a kreativní činnost knihovny
- podporovat občanské vzdělávání
- rozvíjet mezigenerační aktivity
- podporovat aktivity navázané na region
- prohlubovat spolupráci s ostatními organizacemi ve městě

Opatření 3.2.2. Zvýšit zájem o služby knihovny u skupiny starších dětí a mládeže

- vytvořit prostor pro danou cílovou skupinu
- zajistit pravidelné aktivity pro danou cílovou skupinu
- doplňovat knižní fond o komiksy, mangu, fantasy a další moderní literaturu

Strategický cíl 4: Zeefektivnění a posílení marketingu a PR organizace

Cílem je poukázat na různorodou a bohatou činnost knihovny. Komunikovat funkci knihovny jako místo, kde lze trávit čas.

Specifický cíl 4.1. Podpora a rozvoj kompetencí knihovny jako kreativního centra města

Záměrem je využít dostupné prostředky k propagaci činnosti knihovny a zaměřit se na efektivitu pořádaných aktivit.

Opatření 4.1.1. Systematicky propagovat funkci a činnost knihovny

- vytvořit ucelený systém propagace
- přizpůsobit propagační materiály všem věkovým skupinám

- obnovit newsletter a zajistit pravidelnou distribuci
- věnovat pozornost webovým stránkám a sociálním sítím

Opatření 4.1.2. Analýza aktivit

- pravidelně vyhodnocovat proběhlé akce
- zjišťovat zpětnou vazbu od účastníků akcí

ZÁVĚR:

Strategický dokument vychází z Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2021-2027 a z dosavadní činnosti Městské knihovny ve Svitavách. Vychází ze skutečnosti, že knihovny ruku v ruce s dobou mění svou funkci a z pouhé půjčovny knih se stávají místem setkávání a vzdělávání.

Mgr. Marta Bauerová,
ředitelka